การสื่อสารอัตลักษณ์ผ่านรอยสักของกลุ่มชายรักชายในจังหวัดเชียงราย

Identity Communication Through Tattoos of Homosexuals in Chiang Rai

*ณฐมน แก้วพิทูล**
*จิราพร ขุนศรี***
*กรกนก นิลดำ****

วันที่รับบทความ : 23/06/2563
วันที่แก้ไขบทความ : 15/12/2563
วันที่ตอบรับ : 20/12/2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสื่อสารอัตลักษณ์ผ่านรอยสักของกลุ่มชายรักชายในจังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกในการรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20-40 ปี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี บริเวณที่นิยมสักมากที่สุดคือ บริเวณที่อยู่ในร่มผ้า แต่สามารถมองเห็นได้ชัดหากไม่ปกปิดมิดชิด เช่น บริเวณหัวไหล่ บริเวณต้นแขน และบริเวณหลังถึงท้ายทอย เป็นต้น โดยนิยมสักเป็นลายกราฟิก และยันต์ ทั้งนี้การสักต้องการสื่อสารอัตลักษณ์แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1.อัตลักษณ์ระดับปัจเจก (Individual Identity) คือสักเพื่อความสวยงาม และสักตามความเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งนอกจากการสื่อสารความหมายทางตรงด้านความสวยงาม และความเชื่อส่วนบุคคลด้านไสยศาสตร์ผ่านรูปภาพแล้ว ยังต้องการสื่อความหมายแฝงทางจิตใจคือการสื่อสารเพื่อการดึงดูดความสนใจจากกลุ่มชายรักชายด้วยกัน และในคุณค่าส่วนบุคคลนั้นเป็นการสักเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้สัก เป็นการเตือนสติ หรือการทำให้ผู้ที่สักมีที่พึ่งจากจิตใจ ทำให้รู้สึกปลอดภัยและเสริมดวงชะตาให้ชีวิตดียิ่งขึ้น 2.อัตลักษณ์ร่วมของกลุ่ม (Collective Identity) เป็นความ

---

*นักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)
** นศ.ด. (นิเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2557. ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
***ปร.ด.(สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2558. ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ต้องการการสื่อความหมายด้านความสัมพันธ์ในการดึงดูดทางเพศ หรือความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ทำให้เกิดความมั่นคงทางด้านจิตใจมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : อัตลักษณ์รอยสักชายรักชาย

Abstract

This research aimed to study identity communication through tattoos of homosexual men in Chiang Rai Province. It was a qualitative research, using in-depth interviews to gather information. The research found that most informants were between the ages of 20 and 40, self-employed, education level was at the bachelor level. The most popular area for tattoo was in the shade but could be seen clearly if not completely covered, such as the shoulder area, the upper arm and the back to the occipital area, etc. The most popular patterns were graphic and talisman tattoo. The tattooing needed to communicate identity divided into two aspects: 1) Individual identity was for beauty and according to personal beliefs which apart from communicating the direct meaning of beauty and personal beliefs in the black magic through pictures, also wanting to convey the connotation of the mind which was communication for attracting the attention of MSM and in the personal value that it was for the confidence, a reminder or giving the tattooist a support of the heart, made them feel safe and fortify their life better. 2) Collective Identity was a need for communication in sex appeal or a sense of belonging resulting in greater mental stability.

Keywords : Identity, Tattoo, Homosexuals

บทนำ

อันแม่ทัพคนนี้มีศักดา	อยู่คงศาสตราวิชาดี
แขนขวาสักรงเป็นองค์นารายณ์	แขนซ้ายสักชาดเป็นราชสีห์
ขาขวาหมึกสักพยัคฆี	ขาซ้ายสักหมีมีกำลัง
สักอุระรูปพระโมคคลา	ภควัมปิดตานั้นสักหลัง
สีข้างสักอักขระนะจังงัง	ศีรษะฝังพลอยนิลเม็ดจินดา
ฝังเข็มเล่มทองไว้สองไหล่	ฝังเพชรเม็ดใหญ่ไว้แสกหน้า
ฝังก้อนเหล็กไหลไว้อุรา	ข้างหลังฝังเทียนคล้าแก้วตาแมว

จาก วรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน พลายแก้วบวชเณร

จากบทประพันธ์ดังกล่าวข้างต้น ทำให้เห็นร่องรอยของการสักว่ามีมาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่เริ่มมาตั้งแต่ยุคใดนั้น ยังไม่พบหลักฐานปรากฏแน่ชัด อย่างไรก็ตาม จากการสันนิษฐาน พบว่า การสักน่าจะเกิดขึ้นในสมัยสุโขทัย (ปี พ.ศ. 1780) โดยนิยมสักในกลุ่มคนไทยภาคเหนือของอาณาจักรสุโขทัย มีเมืองแพล (ปัจจุบันคือแพร่) เป็นเมืองปลายแดนด้านเหนือสุดและภาคอีสานซึ่งเป็นอาณาเขตสุโขทัยฝั่งทิศตะวันออก มีเมืองสะค้าใกล้แม่น้ำโขงในเขตภาคอีสานตอนเหนือ ได้รับอิทธิพลจากไทใหญ่ ตัวคัมภีร์และตัวอักษรมาจากพม่า ในส่วนภาคกลางในสมัยสุโขทัยไม่นิยมสักเนื่องจากผิดธรรมเนียม (ผู้ที่สักคือไพร่) การสักเริ่มมีมากขึ้นในช่วงกรุงศรีอยุธยา แต่เป็นการสักเพื่อประจำ กรม กอง และสักประจานแก่บุคคลที่กระทำความผิด ตามกฎหมายตราสามดวง จนในช่วงรัตนโกสินทร์การสักจึงเป็นที่แพร่หลายของคนในภาคกลางและในเขตกรุงเทพ (ภัทรพล ภูริดำรงค์กุล, 2553) โดยจากบทประพันธ์ข้างต้นที่แต่งขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ แสดงให้เห็นว่าในสมัยนั้นก็มีการสักลายเกิดขึ้น ซึ่งการสักและการเจาะร่างกายของแสนตรีเพชรกล้าซึ่งเป็นอีกตัวละครในวรรณคดี ตำนานการสักของไทย ดังนั้นจากการค้นคว้าหาหลักฐานเกี่ยวกับการสักลายของไทยอาจทำได้ยาก เนื่องจากไม่มีหลักฐานทางด้านวัตถุ และจารึกที่เป็นลายลักอักษรเกี่ยวกับเรื่องของการสัก ชัดเจน แต่หากพิจารณาแล้วจะพบว่าในอดีตเราจะเห็นว่ารอยสักนั้นถือกำเนิดและอยู่ควบคู่กับสังคมไทยมาช้านานตั้งแต่สมัยโบราณ แต่การสักสมัยนั้นเป็นการสักเกี่ยวกับด้านคงกระพันชาตรี เพราะแต่ก่อนยังมีการก่อศึกสงคราม รอยสักจึงเป็นเหมือนสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจและเป็นความเชื่อในด้านต่าง ๆ เช่น ฟันไม่เข้า หนังเหนียว

เพิ่มพละกำลัง คุ้มครองตนในช่วงที่ออกรบ จึงส่งผลให้ในปัจจุบันมีผู้คนบางกลุ่มมีความเชื่อเกี่ยวกับรอยสักว่าเป็นสัญลักษณ์ของความกล้าหาญ ทั้งนี้หากพิจารณาความหมายและคุณค่าแล้ว รอยสักอาจถูกมองในด้านบวกหรือด้านลบ โดยจากการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม และวิถีชีวิต ทำให้เหตุผลในการสักมีความซับซ้อนขึ้น และสื่อความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยจะพบการสักจากทั้งเหตุผลด้านความรู้สึกและด้านความจำเป็น กล่าวคือ ผู้ที่สักในอดีตสักเผื่อประจำ กรม กอง และสักประจาน แต่ปัจจุบันการสักนั้นเปลี่ยนไป การสักในปัจจุบันมีเหตุผลด้านความเชื่อ เหตุผลด้านการดึงดูด เหตุผลด้านความมั่นใจ เหตุผลเพื่อการปกปิด และเหตุผลด้านการสื่อสารอัตลักษณ์บางอย่าง จากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้การตัดสินใจในการสักที่เกิดจากความเต็มใจ ไม่ใช่จากความจำเป็น ดังนั้นการสักนั้นอาจส่งผลกระทบต่อผู้สักโดยตรงในการถูกมองในด้านลบ เช่น สังคมมองว่าเป็นขี้คุก เป็นพวกขี้ยา เป็นคนไม่ดี และถูกตัดสิทธิ์ในทางสังคม เช่น บางอาชีพไม่คัดเลือกผู้มีรอยสักเข้าทำงาน ได้แก่ ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร อัยการ ผู้พิพากษา แพทย์ พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน นักบิน พยาบาล และข้าราชการอื่นๆ ทุกตำแหน่ง (ระเบียบการทั่วไปและวิธีการสมัครสอบนักเรียนเตรียมทหาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2563) หรือเวลาเดินทางออกต่างประเทศ มักจะถูกกักตัวไว้เป็นกลุ่มผู้ต้องสงสัย เพื่อซักถามประวัติและเหตุผลในการเดินทางเข้าประเทศนั้น โดยคนที่มีรอยสักเต็มตัวจะไม่ได้รับความไว้วางใจ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม รอยสักก็มีด้านบวก ได้แก่ การสร้างความมีตัวตน สร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่สัก และสร้างความสวยงามให้กับร่างกาย ซึ่งในปัจจุบันพบความนิยมในการสักเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการสักของเพศชายนั้นที่มีความเชื่อว่าการสักเปรียบได้กับเครื่องรางของขลังอย่างหนึ่ง ถ้าสักแล้วมนตร์ตราอำนาจรอยสักจะช่วยคุ้มครองและป้องกันภยันตรายจากคมมีด คมดาบ หรือกระสุนได้ นอกจากนั้นยังเชื่อว่าการสักเสริมเสน่ห์ สิริมงคล และให้เกิดความเกรงขาม (สุธิดา แซ่อึ้ง, 2558) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการสักของเพศชาย นอกจากมีวัตถุประสงค์เพื่ออยู่ยงคงกระพันตามความคิดแบบเก่าแล้ว ยังพบการสักเพื่อความสวยงามเป็นศิลปะบนเรือนร่าง การสักเพื่อหาอัตลักษณ์ของตนเองและกลุ่มเพื่อแสดงถึงความกล้าหาญ ความสง่างาม ความอดทน เมตตามหานิยม ความจงรักภักดี ความมั่นคง (สุขสันต์ กมลสันติโรจน์, 2548) เพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้จากการศึกษาเรื่องการสักที่ผ่านมาพบว่า มีการให้ความสำคัญกับการสักตามเพศสภาพเป็นหลัก เช่น การสักของเพศชายหรือเพศหญิง และเป็นการศึกษาในกลุ่มที่มีรสนิยมทางเพศแบบรักเพศตรงข้าม ได้แก่ ชายรักหญิง หรือ หญิงรักชาย ในขณะที่สังคมเปลี่ยนแปลงไป และมีความซับซ้อนขึ้น พบว่ามีกลุ่มคนที่มีรสนิยมทางเพศแบบ

รักเพศเดียวกันแบบชายรักชาย หรือที่เรียกว่า กลุ่มชายรักชาย ที่นิยมการสักมากยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากเพศสภาพที่ไม่ตรงกับสิ่งที่แสดงออก ทำให้ผู้สักที่มีรสนิยมทางเพศแบบชายรักชายบางคน กลัวการเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงในสังคม หรือถูกเลือกปฏิบัติจากสังคม ทำให้ต้องเก็บกด เก็บซ่อนอารมณ์ความรู้สึกไว้ ดังนั้นจึงต้องการพื้นที่ในการแสดงความเป็นอัตลักษณ์หรือตัวตนผ่านรอยสักมากขึ้น รวมทั้งเป็นการบ่งบอกให้ผู้ที่อยู่ในกลุ่มของตนนั้นทราบถึงความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมที่แฝงอยู่ในรอยสักนั่นเอง

สำหรับกลุ่มชายรักชายในประเทศไทยนั้น สามารถพบกิจกรรมของกลุ่มคนเหล่านี้ที่มีการรวมตัวกัน โดยพบว่าสังคมเปิดกว้างในเรื่องการแสดงออกถึงรสนิยมทางเพศมากขึ้น ทำให้กลุ่มเพศทางเลือกต่างๆ ได้เข้ามามีบทบาท และกล้าที่จะเปิดเผยตัวตนในสังคม อาทิ ในจังหวัดเชียงราย ภาคเหนือของประเทศไทย มีการรวมกลุ่มของชายรักชายเพื่อทำกิจกรรม เช่น การแข่งกีฬาประจำปีของกลุ่ม กิจกรรมรุ่งสร้างสรรค์ ที่มีการรวบรวบกลุ่มคนข้ามเพศ เพื่อทำกิจกรรมให้กับสังคม มีการจัดพาเรดของกลุ่มข้ามเพศ มีการจัดงานรื่นเริงภายใต้ชื่อกิจกรรม รุ่งสร้างสรรค์ ซึ่งปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ.2562) จัดขึ้นเป็นปีที่ 7 มีมูลนิธิเอ็มพลัสจัดตั้งขึ้นในจังหวัดเชียงราย ซึ่งในภาคเหนือมีเพียงแค่ 3 จังหวัด มีทีมวอลเลย์บอลของกลุ่มข้ามเพศที่แข่งขันชนะสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดเชียงราย ชื่อ เชียงราย วีซี สโมสรวอลเลย์บอลชายอาชีพของประเทศไทย โดยกลุ่มเหล่านี้ส่วนใหญ่นิยมการสักและบางคนมีรอยสักที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ ทำให้เป็นจังหวัดหนึ่งที่เห็นความน่าสนใจของการสักในกลุ่มชายรักชาย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการสื่อสารอัตลักษณ์ผ่านรอยสักในกลุ่มชายรักชายของจังหวัดเชียงรายเพื่อจะได้ทราบถึงการสื่อสารอัตลักษณ์ของรอยสักว่ามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิต ความเชื่อ หรือบทบาทในการดำเนินชีวิตสังคมของกลุ่มชายรักชายอย่างไร ซึ่งงานวิจัยจะทำให้เข้าใจในการให้ความหมาย คุณค่า บทบาทและการแสดงตัวตนของกลุ่มชายรักชายที่มีรอยสัก ซึ่งจะทำให้สังคมเข้าใจและยอมรับกลุ่มชายรักชายที่นิยมสักมากขึ้น เพื่อให้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นสังคมแห่งความเข้าใจและมีความสงบสุข

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการสื่อสารอัตลักษณ์ผ่านความหมายและคุณค่าในรอยสักของกลุ่มชายรักชายในจังหวัดเชียงราย

กรอบแนวคิด

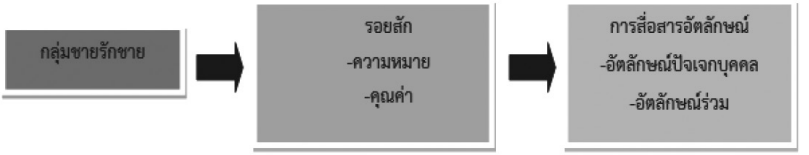

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎี

1. แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์และการสื่อสารอัตลักษณ์

อัตลักษณ์ตามพจนานุกรมภาษาอังกฤษ – ไทย คำว่า Identity คือคำว่า อัตลักษณ์ ซึ่งตรงกับความหมายของคำนี้ในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ นั่นก็คือ สิ่งที่เป็นคุณสมบัติของคนหรือสิ่งหนึ่ง และมีนัยขยายต่อไปว่าเป็นคุณสมบัติเฉพาะของคนหรือสิ่งนั้น ที่ทำให้สิ่งนั้นโดดเด่นขึ้นมาหรือแตกต่างจากสิ่งอื่น แต่ในปัจจุบันความหมายนี้ได้แปรเปลี่ยนไปแนวโน้มทางทฤษฎียุคหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) ทำให้เกิดการตั้งคำถามอย่างมากกับวิธีการมองโลกการเข้าถึง ความจริงของสิ่งต่าง ๆรวมทั้งสิ่งที่เชื่อกันว่าเป็นความจริงที่เป็นแก่นแกนของปัจเจกบุคคล วิธีคิดในกระแสนี้รื้อถอนความเชื่อเกี่ยวกับคุณสมบัติแก่นแกนของปัจเจกภาพ ความเป็นปัจเจกกลายเป็นเรื่องของการนิยามความหมายซึ่งสามารถเลื่อนไหลเปลี่ยนแปลไปตามบริบท อัตลักษณ์เป็นมโนทัศน์ที่คาบเกี่ยวสัมพันธ์กับวิชาหลายแขนง ทางด้านสังคมศาสตร์ ทั้งสังคมวิทยามนุษย์วิทยา จิตวิทยา และปรัชญา อัตลักษณ์มีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นปริมณฑลเชื่อมต่อระหว่างขั้วทั้งสอง ในด้านหนึ่งอัตลักษณ์คือ ความเป็นปัจเจก ที่เชื่อมต่อและสัมพันธ์กับสังคม (อภิญญา เฟื่องฟูสกุล: 2546, 1-5)

ด้านอภิญญา เฟื่องฟูสกุล (2543) ได้ให้ความหมายของอัตลักษณ์ไว้ว่า อัตลักษณ์ (Character) คือความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองว่า “ฉันเป็นใคร” ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตัวเองและคนอื่นมองเราในขณะนั้น และในทางเดียวกันมโนทัศน์อัตลักษณ์จะถูกกล่าวควบคู่ไปกับเรื่องของอำนาจ นิยามความหมายหรือการสร้างภาพแทนความจริง (Representation) เมื่ออัตลักษณ์ไปสัมพันธ์ส่วนสมสุข หินวิมาน (2557) กล่าวว่า อัตลักษณ์หรือการนิยามตัวตนว่าเราเป็นใครสักคน จะเกิดขึ้นได้

จากการที่เรามีปฏิสัมพันธ์หรือสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ อัตลักษณ์ใดๆของคนเรา ก็ไม่ได้เป็นสิ่งที่ติดตัวเรามาตั้งแต่กำเนิดหากแต่เป็นสิ่งที่ถูกประกอบสร้างขึ้น (Socially constructed) โดยสังคมในภายหลัง ซึ่งอัตลักษณ์เป็นตัวกำหนดขอบเขตว่า เราเป็นใคร เราเหมือน/ต่างจากคนอื่นอย่างไร มีใครเป็นสมาชิกกลุ่มเดียวกันกับเราบ้าง เราควรมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ อย่างไร และคนอื่น ๆ ควรจะสานสัมพันธ์กับเราอย่างไร

ประเภทของอัตลักษณ์

เออร์วิง ก็อฟมัน (Erving Goffman, 1963) นักสังคมวิทยา ได้แบ่งอัตลักษณ์ออกเป็น 2 ประเภทและอธิบายลักษณะความแตกต่างและความเหมือนกันไว้ ดังนี้ (นุชนาฎ เชียงชัย, 2558)

1. อัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Personal Identity) คือ ภาพของปัจเจกในสายตาคนอื่นในฐานะที่เป็นบุคคลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยสังคมจะมีวิธีการระบุอัตลักษณ์ส่วนบุคคลแตกต่างกันไป เช่น สังคมสมัยใหม่ใช้บัตรประชาชนหรือการพิมพ์ลายนิ้วมือระบุอัตลักษณ์บุคคล เป็นต้น ในขณะที่ ลิตเติ้ลจอห์นและฟอสส์ (Littlejohn, S. & Foss, K., 2008) อธิบายว่าอัตลักษณ์ส่วนบุคคล คือลักษณะเฉพาะของบุคคล ที่เกิดขึ้นจากการมองตนเอง และเกิดขึ้นจากเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัว ในช่วงเริ่มแรกของชีวิตและจากสังคม

2. อัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity) ของบุคคล คือ สถานภาพทางสังคม เช่น อาชีพ ชนชั้น เพศ ชาติพันธุ์ หรือศาสนาที่ปัจเจกบุคคลนั้นสังกัดอยู่ สังคมจะมีความคาดหวังหรือเรียกร้องว่า ปัจเจกบุคคลในวัย เพศ ชนชั้นนั้น ๆ ควรวางตนอย่างไร

อัตลักษณ์ในมุมมองของนักวิจัยนั้น หมายถึงความเป็นตัวตน ความเป็นหนึ่งเดียวของสิ่งนั้น ๆ ซึ่งมีทั้งอัตลักษณ์ร่วมและอัตลักษณ์เฉพาะบุคคล

2. การสื่อสารอัตลักษณ์

ประสิทธิ์ ลีปรีชา (2547, 32-33) ได้กล่าวถึงความหมายของอัตลักษณ์ว่า อัตลักษณ์ (Identity) มีรากศัพท์มาจากภาษาลาติน คือ Identitasเดิมใช้คำว่า Idem ซึ่งหมายว่าเหมือนกัน (The same) อย่างไรก็ตามโดยพื้นฐานภาษาอังกฤษแล้ว อัตลักษณ์มีความหมายสองนัยยะด้วยกัน คือ ความหมายเหมือนและความเป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไป นั่นคือการตีความหมาย เหมือนกันบนพื้นฐานของความสัมพันธ์ และการเปรียบเทียบกันระหว่างคนหรือสิ่งของในสองแง่มุมมอง คือ ความคล้ายคลึงและความแตกต่าง Richard Jenkins (1996, 3-4 ในประสิทธิ์ ลีปรีชา: 2547, 33) นอกจากนั้นแล้ว Jenkins ยังชี้ให้เห็นว่า

อัตลักษณ์มิใช่เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวของมันเอง หรือ กำเนิดขึ้นมาพร้อมคน หรือ สิ่งของ แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาและมีลักษณะความเป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ Berger and Luckmann (1967, 173) ใน ประสิทธิ์ ลีปรีชา (2547, 33) ที่ว่า อัตลักษณ์ถูกสร้างขึ้นโดยกระบวนการทางสังคม ครั้นเมื่อตกผลึกแล้วอาจมีความคงที่ ปรับเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นหลัก กล่าวโดย อีกนัยหนึ่ง อัตลักษณ์เป็นเรื่องของความเข้าใจและการรับรู้ว่าเราเป็นใครและคนอื่นเป็นใครนั้นคือเป็นการกอปรขึ้นและดำรงอยู่ว่าเรารับรู้เกี่ยวกับตัวเราเองอย่างไร และคนอื่นรับรู้เราอย่างไร โดยมีกระบวนการทางสังคมในการสร้างและสืบทอดอัตลักษณ์ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับบริบทของความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อคนหรือ กลุ่มอื่น ๆ ด้วย อัตลักษณ์ (Identity) แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ อัตลักษณ์ระดับปัจเจก (Individual Identity) และอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่ม (Collective Identity) ในระดับปัจเจก บุคคลหนึ่งอาจมีหลายอัตลักษณ์อยู่ในตัวเอง ในขณะที่อัตลักษณ์ร่วมก่อให้เกิดความสงบอยู่รวมกันของกลุ่มชน และไม่สามารถแยกออกจากการกระทำหรือละทิ้งสถานภาพของปัจเจกในกลุ่มได้ด้วยเหตุที่อัตลักษณ์เป็นลักษณะของตัวตนของกลุ่มคน ซึ่งแสดงออกให้คนกลุ่มอื่นได้รับรู้ ดังนั้นการสื่อสารจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการบอกเล่าและต่อรองให้อัตลักษณ์นั้น ๆ แสดงออกและดำรงอยู่ กล่าวได้ว่าสื่อเป็นทั้งเครื่องมือและถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางในการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ที่ว่านั้น อัตลักษณ์แต่ละประเภทมีสื่อเฉพาะที่ทำหน้าที่รองรับเป็นคู่ความสัมพันธ์แต่ละคู่ที่รับใช้ซึ่งกันและกันอยู่ดังนี้ สไตร์เกอร์ และเบอร์ค (Stryker, 1968; Stryker & Burke, 2000) ได้กล่าวถึง นิยามของคำว่า อัตลักษณ์หรือ Identity นั้นเป็นหน่วยเล็ก ๆ ในการศึกษาทางสังคมวิทยาซึ่งเชื่อมโยงเรื่องของทัศนคติที่มีต่อตัวตน หรือเอกลักษณ์ เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบทบาทหน้าที่ และพฤติกรรมอันเกิดจากบทบาทของบุคคล นักทฤษฎีอัตลักษณ์ได้ตั้งข้อโต้แย้งกันว่า ตัวตนคือ การรวมกันของอัตลักษณ์ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของลักษณะเฉพาะของบทบาท เช่นเดียวกับการที่เราตอบคำถามตัวเองว่า ตัวฉันคือใคร แล้วเราก็ได้คำตอบว่าฉันเป็นพ่อ ฉันเป็นแม่ ซึ่งคำตอบเหล่านี้ก็เชื่อมโยงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลนั้นเอง (วราลักษณ์ ศรีกันทา, 2555) (อ้างถึงในเธียรชัย อิศรเดช, 2552)

2. แนวคิดเรื่องความหลากหลายทางเพศ

ผู้มีความหลากหลายทางเพศอาจเป็นคำใหม่สำหรับคนทั่วไปที่ไม่ค่อยได้เข้ามาสัมผัสกับคนกลุ่มนี้ ซึ่งในภาพกว้างหมายถึงทุกคนไม่ว่าจะมีเพศวิถี (Sexuality) อย่างไร ซึ่งอาจจะเป็นชายจริงหญิงแท้ สาวประเภทสอง เกย์ ไบ โบท ทอม ดี้ เลสเบี้ยน หรืออื่น ๆ

อีกมากมาย ทั้งนี้เพราะเพศวิถีเป็นทางเลือกที่พวกเขาสามารถจะเลือกเดินหรือใช้ชีวิตตามแบบฉบับของเขาเอง โดยไม่จำเป็นจะต้องเหมือนหรือคล้ายคลึงกันในการดำเนินชีวิตทางเพศและไม่จำเป็นจะต้องจัดไว้กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพราะอาจเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใครก็ได้ อีกทั้งตัวตนและวิถีชีวิตทางเพศนั้นอาจเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ กาลเวลาและระบบความคิด ความเชื่อทางสังคมและวัฒนธรรมได้ (เทิดเกียรติภณช์ แสงมณีจีรนันเดชา, 2562)

ความคิดเรื่อง "ความหลากหลายทางเพศ" เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ทำความเข้าใจพฤติกรรม อัตลักษณ์ และการปฏิบัติทางเพศของมนุษย์ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีการถกเถียงกันมายาวนานในประวัติศาสตร์ เท่าที่ผ่านมาความคิดเรื่อง "ความหลากหลายทางเพศ" เป็นความคิดที่ต้องการเปิดพื้นที่ให้กับการแสดงตัวตนหรืออัตลักษณ์ทางเพศของมนุษย์ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามบรรทัดฐานและกฎเกณฑ์ของสังคม เช่น การแสดงอัตลักษณ์ของคนรักเพศเดียวกันและคนข้ามเพศ ทั้งนี้การแสดงอัตลักษณ์ทางเพศในแบบที่ต่างไปจาก "ผู้ชาย" และ "ผู้หญิง" เป็นสิ่งที่พบเห็นได้ในหลายวัฒนธรรม นักมานุษยวิทยาได้ศึกษาเรื่องราวของกลุ่มคนที่แสดงอัตลักษณ์แบบคนข้ามเพศ หรือ Transgender ที่ผู้ชาย (ตามเพศสรีระ) จะแสดงบทบาทเป็นผู้หญิง เช่น การศึกษาของวิล รอสโค (1991) เรื่องอัตลักษณ์แบบ Berdache ในกลุ่มชนพื้นเมืองในอเมริกา และ การศึกษาของเซเรน่า นันดา (1998) เรื่องอัตลักษณ์แบบ Hijra ในอินเดีย เป็นต้น การแสดงอัตลักษณ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ มีความหลากหลายในการแสดงออกทางเพศ ซึ่งสืบเนื่องมาจากวิธีคิดและความเชื่อทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2559)

3. แนวคิดเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกัน (Homosexual)

พฤติกรรมรักร่วมเพศ (Homosexuality) คำว่า Homo มาจากภาษากรีกแปลว่าเช่นเดียวกัน พฤติกรรมเช่นนี้เกิดขึ้นได้ทั้งเพศชาย และเพศหญิง ถ้าเกิดในชาย เรียกว่า Male Homosexuality หรือ Homosexual โดยทั่วไปเรียกกันง่าย ๆ ว่า เกย์ (Gay) แปลว่าร่าเริงแจ่มใส ถ้าเกิดในหญิงเรียกว่า Female Homosexuality หรือ เลสเบี้ยน (Lesbian). (วสิทธิ์ เส้งเลี่ยม, 2555)

คำว่าคนรักเพศเดียวกัน ได้ถูกนำมาใช้แทนคำว่ารักร่วมเพศในช่วงปลายทศวรรษ 2540 ถึงต้นทศวรรษ 2550 คำว่าความหลากหลายทางเพศ เป็นคำใหม่ที่วงวิชาการและกลุ่มทำงานของสิทธิเกย์ กะเทย ทอม ดี้ ในสังคมไทยนำมาใช้เพื่ออธิบายกับสังคมว่าเราไม่ได้มีแค่ผู้หญิง ผู้ชายเท่านั้น แต่ยังมีเพศอื่นๆ อาศัยอยู่รวมกันในสังคมนี้ด้วย (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2556) ความเป็นคนรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องของสถานภาพที่ติดตัวบุคคลมากกว่า

ที่จะเป็นเพียงพฤติกรรมของบุคคล กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้รับการประทับตราว่าเป็นผู้รักเพศเดียวกันเขาจะมีสถานภาพด้านหนึ่งของชีวิตเป็นสถานภาพที่เบี่ยงเบนทางเพศ และสถานภาพดังกล่าวจะกลายเป็นสถานภาพหลักของบุคคลนั้น นั่นคือ คนอื่นในสังคมจะมองและให้ความสำคัญกับสถานภาพความเบี่ยงเบนของเขามากกว่าสถานภาพอื่น ๆ ที่เขามี หากจะพูดในทางสังคมจะเป็นที่เห็นชัดว่า ผู้คนในสังคมมักมองว่าสถานภาพที่เบี่ยงเบนหรือการรักเพศเดียวกันแตกต่างไปจากคนทั่วไปในสังคม เช่นเรื่องการแต่งกาย พูดจา เป็นต้น (วสิทธิ์ เส้งเลี่ยม, 2555)

องค์กรอนามัยโลก กล่าวถึงการเป็นรักร่วมเพศในการจำแนกโรคสากลครั้งที่ 9 หรือ The Ninth Revision of the International Classification of Diseases (ICD9) ไว้ว่า การเป็นคนรักเพศเดียวกันหมายถึง การที่บุคคลมีความพึงพอใจทางเพศกับคนที่มีเพศเดียวกันกับตนเพียงอย่างเดียวหรือส่วนใหญ่ โดยอาจจะมีหรือไม่มีความสัมพันธ์ทางกายต่อกันก็ได้ และการวินิจฉัยว่าผู้ใดเป็นรักร่วมเพศนั้น ไม่จำเป็นต้องพิจารณาความผิดปกติทางจิต ซึ่งการรักร่วมเพศสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ชายรักชาย และหญิงรักหญิง

กลุ่มชายรักชายสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

ประเภทที่ 1: ด้านร่างกาย กะเทย ในทางการแพทย์ หมายถึง ผู้ที่มีความพิการทางด้านร่างกายกล่าวคือ มีอวัยวะของทั้ง 2 เพศก้ำกึ่งอยู่ในตัวคนเดียว เช่น อาจมีองคชาติและมีเต้านม หรือมีอัณฑะแต่ก็มีมดลูกด้วย ทำให้ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิงได้แน่ชัด อาจเกิดจากความผิดปกติบางอย่าง เป็นต้นว่าความผิดปกติทางฮอร์โมน ในมุมมองทางการแพทย์ กะเทยไม่จำเป็นว่าต้องเป็นรักร่วมเพศเสมอไป เนื่องจากมีการพบว่าผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศจำนวนมากก็ไม่ได้มีลักษณะของกะเทยปรากฏอยู่แต่อย่างใด

ประเภทที่ 2: ด้านจิตใจ (Psychological) แบ่งจากความรู้สึกพึงพอใจในเพศของตนและการแสดงออกได้ดังนี้

เกย์ (Gay) ผู้ที่มีรสนิยมทางเพศชอบเพศชายด้วยกัน แต่ยังคงพึงพอใจในเพศชายของตนเองด้านการแต่งกาย เกย์จะแต่งตัวเป็นผู้ชาย บุคลิกภาพภายนอกอาจบ่งชี้ผู้เป็นเกย์ได้ลำบาก เพราะมีทั้งสุภาพเรียบร้อยจนถึงเหมือนผู้ชายทั่วไป

ลักเพศ (Transvestitism) หมายถึง ผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศชอบเพศชายด้วยกัน แต่มีความพึงพอใจที่จะเลียนแบบเพศหญิงด้วยการแต่งตัวเลียนแบบบุคลิกภาพภายนอกบ่งชี้ได้ง่าย เช่น มีจริตเหมือนผู้หญิง แต่งหน้าหรืออาจมีหน้าอก ผมยาว ฉีดฮอร์โมนแต่ไม่ได้แปลงเพศ

แปลงเพศ (Transsexualism หรือ Transgender) หมายถึง ผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศชอบเพศชายด้วยกัน ความต้องการเป็นเพศหญิงและแปลงเพศเป็นผู้หญิงแล้ว หรือที่เรียกว่า สาวประเภทสอง (ไชยศิริ บุญยกุลศรีรุ่ง, 2553)

กลุ่มหญิงรักหญิง

หญิงรักหญิง หรือ เลสเบี้ยน (Lesbian) หมายถึง ความเป็นผู้รักเพศเดียวกัน คำนี้มีความหมายต่อบุคคลและสังคมแตกต่างกันไปตามยุคสมัยและในบางช่วงของประวัติศาสตร์ความเป็นผู้รักเพศเดียวกัน อาจเป็นเรื่องปกติในขณะที่บางช่วงเวลาอาจเป็นความผิดร้ายแรง (ทิพานันท์สุขุมาลชาติ,2558) ทั้งนี้เลสเบี้ยน ในสังคมไทยเป็นคำต้องห้ามในหมู่หญิงรักหญิงด้วยกันทั้งนี้เพราะการให้ความหมายของสังคมต่อคำว่า เลสเบี้ยน เป็นไปในทางลบ เช่น เป็นพวกโรคจิตถาวร ทำให้หญิงรักหญิงไม่ยอมรับที่จะใช้คำนี้ ทอม-ดี้ จึงเป็นคำที่ถูกนำมาใช้แทนในสังคมไทย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารอัตลักษณ์ผ่านรอยสักของกลุ่มชายรักชายในจังหวัดเชียงราย” ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในเทคนิคการเก็บข้อมูลแบบลูกโซ่ (Snow ball) ระหว่างเดือนพฤจิกายน 2562 - มีนาคม 2563

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาคือกลุ่มชายรักชายที่มีรอยสักบนเรือนร่างทั้งในร่มผ้าและนอกร่มผ้า โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้แนะนำเพื่อนและกลุ่มคนรู้จักที่มีรอยสัก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลจะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยไม่ได้จำกัด อายุ อาชีพ และการศึกษาของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เพื่อศึกษาความหมายและคุณค่าเชิงสัญญะผ่านรอยสักของกลุ่มชายรักชาย ใน จ.เชียงราย โดยผู้วิจัยคัดเลือกแล้วว่าสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกและเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้จำนวน 20 คน ในการสัมภาษณ์รายบุคคลโดยไม่เปิดเผยข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์และนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษากลุ่มชายรักชาย โดยเป็นผู้ชายที่มีคำนำหน้าเป็นนาย แต่มีรสนิยมทางเพศคือรักในเพศเดียวกัน และผู้ชายที่มีการแต่งหญิงแต่ยังไม่มีการแปลงเพศ อาจจะมีเพศสัมพันธ์กันหรือไม่มีก็ได้ แต่มีจิตใจที่รักเพศชายด้วยกันในจังหวัดเชียงราย

ผลการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การสื่อสารอัตลักษณ์ผ่านรอยสักของกลุ่มชายรักชายในจังหวัดเชียงราย

ภาพที่ 2 ตัวอย่างรอยสัก

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยกลางคน อายุระหว่าง 20-40 ปี จำนวน 20 คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี บริเวณที่นิยมสักมากที่สุดของกลุ่มชายรักชาย คือ บริเวณที่อยู่ในร่มผ้า แต่สามารถมองเห็นได้ชัดหากไม่ปกปิดมิดชิด เช่น บริเวณไหล่ บริเวณต้นแขน และบริเวณหลังถึงท้ายทอย เป็นต้น นิยมสักเป็นรูปขนาดใหญ่ เช่น ลายกราฟฟิค และยันต์ โดยมีเหตุผลในการสักแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คือ สักเพื่อความสวยงาม และสักตามความเชื่อ

ตารางที่ 1 สรุปการให้ความหมายตรงและความหมายแฝงในรอยสักของกลุ่มชายรักชาย

รูปที่สัก	ความหมายตรง	ความหมายแฝง
ยัน 5 แถว	ยันต์	แก้ฮวงจุ้ย หนุนดวง กันคุณ กันการกระทำ โชคภาค ความสำเร็จ เมตตามหาเสน่ห์ ทำให้มั่นใจและรู้สึกมีที่พึ่ง ช่วยในเรื่องการทำงาน
ยันต์โภคทรัพย์	ยันต์	เงินทองไหลมาเทมา ทำมาค้าขึ้น
ยันต์ฉัตรเพชร	ยันต์	โชคภาค การเงิน แก้ดวงชะตาที่ตกต่ำ และเสริมดวงชะตา เหมาะสำหรับผู้ที่ทำงานห้างร้าน ค้าขาย บริษัท คือ ควบคุมบริวาร ได้เป็นที่พึ่งทางใจ

ยันต์ 9 ยอด	เป็นสิริมงคล	แฟนรักแฟนหลง
แมงป่อง	รูปสัตว์	ชัยชนะ ตรงกับนิสัยของตัวเอง
กราฟฟิก	ลวดลายกราฟฟิก	ความซับซ้อนมีสไตล์
อักษร ซีรีย์สกินเกม และมีวีทีอาร์เป็น รูปการ์ตูนออกมา	โลโก้การ์ตูน สวยงาม	รู้สึกมั่นใจเมื่อมีคนมาทักว่าดูการ์ตูนเรื่องนี้ เหมือนเรามีเพื่อนที่ชอบเหมือนกัน
เนื้อเพลงโปรโมตตัว ละครในเกมส์	คำพูดภาษา อังกฤษ	รำลึกถึงความหลังที่ตนเองเคยชื่นชอบ
ชื่อคนที่แอบชอบ	ชื่อคนที่ชอบ	เตือนใจ มีความหวัง เหมือนเขาอยู่ด้วย
ภาษาญี่ปุ่น/ตัวอักษร	ความหมาย ตามที่สัก	คำคมเตือนใจเมื่อเวลาที่รู้สึกท้อจะทำให้ มีกำลังใจในการสู้ต่อไป สักน้อยๆ แต่ดูแพง/ ไม่มีความหมายสักเพราะคึกคะนอง
แมงมุม	สวยงาม	การต่อสู้ดิ้นรน ความอึดและถึก
ชื่อแฟนคน	จำนวนแฟนที่คบ	เตือนใจ เพราะมีกี่คนก็จะสักไว้แบบนี้ สะสม
ไม้กางเขน	สวยงาม	รู้สึกเท่ แฟนก็ชอบ
รูปหัวใจ	สวยงาม	ประชดแฟน เอาไว้เตือนใจ อยากให้เขาสนใจ มีความมั่นใจ และดึงดูดผู้ที่พบเห็น
ตาข่ายดังแมลง	เป็นรูป กับดักแมลง	ดักคนให้มาติดกับดัก เหมือนแมลงที่เข้ามา ติดกับดับ ไม่ทำร้ายเรา
กราฟฟิค	สวยงาม	ดึดดูด มั่นใจในตัวเองมากขึ้น
ม้ามีปีก	สวยงาม	ไม่แข็งหรืออ่อนจนเกินไป
ม้า	สวยงาม	ดึงดูด น่าค้นหา
พระพิฆเนศ กราฟฟิค	สวยงาม	ดึงดูด
ปลาคราฟ	สวยงาม	ชัยชนะ ความอุดมสมบูรณ์
ดาวห้าแฉกในวงกลม	สวยงาม	การเชื่อมโยงกันของธาตุทั้ง 5 กับหัวใจ

กล้องถ่ายรูป สิงโต มงกุฎ เพชร สามเหลี่ยม หนู หัวกะโหลก	สวยงาม	มีความมั่นใจ และดึงดูดผู้ที่พบเห็น
รูปผู้หญิง รูปใบไม้ ปีกนก	สวยงาม	มีความอ่อนช้อยเป็นผู้หญิง
นาฬิกามีปีก	สวยงาม	อิสระภายด้านเวลา และมันมีความอ่อนช้อยแบบผู้หญิง และทำให้มั่นใจในตัวเอง

ตารางที่ 2 สรุปการให้คุณค่าในรอยสักของกลุ่มชายรักชายในจังหวัดเชียงราย

ความหมายตรง	ความหมายแฝง	คุณค่า
ยันต์	แก้ฮวงจุ้ย หนุนดวง กันคุณ กันการกระทำ โชคภาค ความสำเร็จ เมตตามหาเสน่ห์ ทำให้มั่นใจและรู้สึกมีที่พึ่ง ช่วยในเรื่องการทำงาน	ให้คุณค่าทางจิตใจ ทำให้ผู้ที่สักมีที่พึ่ง รู้สึกปลอดภัยและได้รับโชคลาภจากสิ่งที่ทำ
ยันต์	เงินทองไหลมาเทมา ทำมาค้าขึ้น	ให้คุณค่าทางจิตใจ ผู้ที่สักมีที่พึ่ง รู้สึกปลอดภัยและได้รับโชคลาภจากสิ่งที่ทำ
ยันต์	โชคภาค การเงิน แก้ดวงชะตาที่ตกต่ำ และเสริมดวงชะตา เหมาะสำหรับผู้ที่ทำงานห้างร้าน ค้าขาย บรัทมีบริวารควบคุมอยู่ เป็นที่พึ่งทางใจ	ให้คุณค่าทางจิตใจ ทำให้ผู้ที่สักมีที่พึ่ง รู้สึกปลอดภัยและได้รับโชคลาภจากสิ่งที่ทำ
เป็นสิริมงคล	แฟนรักแฟนหลง	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ
รูปสัตว์	ชัยชนะ ตรงกับนิสัยของตัวเอง	ให้คุณค่าทางจิตใจ ทำให้ผู้ที่สักมีที่พึ่ง รู้สึกปลอดภัยและได้รับโชคลาภจากสิ่งที่ทำ

ลวดลาย กราฟฟิก	ความซับซ้อนมีสไตล์	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ
โลโก้การ์ตูน สวยงาม	รู้สึกมั่นใจเมื่อมีคนมาทักว่าดูการ์ตูนเรื่องนี้ด้วยเหรอ เหมือนเรามีเพื่อนที่ชอบเหมือนกัน	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ สร้างความรู้สึกการเป็นพวกเดียวกัน
คำพูดภาษา อังกฤษ	รำลึกถึงความหลังที่ตนเองเคยชื่นชอบ	ให้คุณค่าด้านการเตือนสติ ทำให้มีสติ
ชื่อคนที่ชอบ	เตือนใจ มีความหวัง เหมือนเขาอยู่ด้วย	ให้คุณค่าด้านการเตือนสติ ทำให้มีสติ
ความหมาย ตามที่สัก	คำคมเตือนใจเมื่อเวลาที่รู้สึกท้อจะทำให้มีกำลังใจในการสู้ต่อไป สักน้อยๆ แต่ดูแพง/ไม่มีความหมายสักเพราะคึกคะนอง	ให้คุณค่าด้านการเตือนสติ ทำให้มีสติ
สวยงาม	การต่อสู้ดินรน ความอึดและถึก	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ
จำนวนแฟนที่ คบ	เตือนใจ เพราะมีกี่คนก็จะสักไว้แบบนี้ สะสม	ให้คุณค่าด้านการเตือนสติ ทำให้มีสติ
สวยงาม	รู้สึกเท่ แฟนก็ชอบ	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ
สวยงาม	ประชดแฟน เอาไว้เตือนใจ อยากให้เขาสนใจ มีความมั่นใจ และดึงดูดผู้ที่พบเห็น	ให้คุณค่าด้านการเตือนสติ ทำให้มีสติ
เป็นรูปกับดัก แมลง	ดักคนให้มาติดกับดัก เหมือนแมลงที่เข้ามาติดกับดับ ไม่ทำร้ายเรา	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ
สวยงาม	ดึดดูด มั่นใจในตัวเองมากขึ้น	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ
สวยงาม	ไม่แข็งหรืออ่อนจนเกินไป	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ

สวยงาม	ดึงดูด น่าค้นหา	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ
สวยงาม	ชัยชนะ ความอุดมสมบูรณ์	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ
สวยงาม	การเชื่อมโยงกันของธาตุทั้ง 5 กับหัวใจ	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ
สวยงาม	มีความอ่อนช้อยเป็นผู้หญิง	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ
สวยงาม	อิสระภายด้านเวลา และมันมีความอ่อนช้อยแบบผู้หญิง และทำให้มั่นใจในตัวเอง	ให้คุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ

การสื่อสารอัตลักษณ์

1. อัตลักษณ์ระดับปัจเจก (Individual Identity)

การสักตามความเชื่อของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่แล้วจะเน้นไปที่การเพิ่มความเป็นสิริมงคลในเรื่องของการทำงาน หัวหน้าหรือผู้ใหญ่ให้ความเมตตา ผู้ที่มาติดต่อประสานงานจะเชื่อฟังทำให้งานประสบความสำเร็จรวมถึงการสักเพื่อความสวยงาม และสักตามความเชื่อส่วนบุคคลด้วย

“สักยันต์แล้วทำให้การเงิน การงานดีขึ้น นอกจากนี้การสักก็เอาไว้เป็นที่พึ่งครับให้พุทธคุณในการแสดงอิทธิฤทธิ์เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ” (ผู้ให้สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2562)

“สักแล้วมั่นใจมากขึ้น ทำให้ชีวิตดีขึ้น รู้สึกว่าเจ้านายให้ความเมตตา ไม่ค่อยโดนด่าโดนว่า” (ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2563)

“.....สักยันต์ 5 แถวแล้วรู้สึกดีขึ้น บางครั้งเราเจอสถานการณ์ที่แย่ ๆ เรานิ่งและท่องคาถา รู้สึกว่ามันผ่านพ้นไปได้ด้วยดี.....” (ผู้ให้สัมภาษณ์, 7 มกราคม 2563)

ซึ่งนอกจากการสื่อสารความหมายทางตรงด้านความสวยงาม และความเชื่อส่วนบุคคลด้านไสยศาสตร์ผ่านรูปภาพแล้ว ยังต้องการสื่อความหมายแฝงทางจิตใจคือการสื่อสารเพื่อการดึงดูดความสนใจจากกลุ่มชายรักชายด้วยกัน และในคุณค่าส่วนบุคคลนั้นเป็นการสักเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้สัก การเตือนสติ หรือการทำให้ผู้ที่สักมีที่พึ่ง

จากจิตใจ ทำให้รู้สึกปลอดภัยและเสริมดวงชะตาให้ชีวิตดียิ่งขึ้น

2. อัตลักษณ์ร่วมของกลุ่ม (Collective Identity)

จากการศึกษาพบว่าการสักช่วยส่งเสริมอัตลักษณ์ร่วมในการเป็นการสื่อความหมายด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ในการดึงดูดทางเพศ หรือเพื่อทำให้รู้สึกเป็นพวกเดียวกันเกิดความมั่นคงทางด้านจิตใจเหตุผลในการสักเกิดจากเชื่อ และเพื่อเสริมความมั่นใจ สักเพราะชื่นชอบลวดลายที่สัก เพราะความสวยงาม ที่มาพร้อมกับความดึงดูดใจทางเพศ

"รอยสักมันเป็นการสร้างจุดเด่นให้ผม" (ผู้ให้สัมภาษณ์,10 กุมภาพันธ์ 2563)

"ชอบงานศิลปะ เวลาสักแล้วมันรู้สึกน่าค้นหาดี" (ผู้ให้สัมภาษณ์,12 มกราคม 2563)

"มองว่ามันเกี่ยวกับเซ็กแอพพีล สร้างแรงดึงดูด มันทำให้เรามั่นใจในตัวเองมากขึ้น" (ผู้ให้สัมภาษณ์, 16 พฤศจิกายน 2562)

ดังนั้นแม้กลุ่มชายรักชายในจังหวัดเชียงราย จะใช้รอยสักเพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ทั้งอัตลักษณ์ระดับปัจเจก และอัตลักษณ์ร่วม เพื่อแสดงตัวตน แต่ผลการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่สักโดยสื่อความหมายในส่วนของความหมายแฝง เพื่อการดึงดูดจากกลุ่มชายรักชายด้วยกันและสร้างความมั่นใจให้กับผู้สักส่วนการให้คุณค่าที่แสดงผ่านรอยสักในกลุ่มชายรักชาย โดยสื่อความหมายเชิงคุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ สักเพื่อให้คุณค่าด้านการเตือนสติ ทำให้มีสติ สักเพื่อให้คุณค่าทางจิตใจ ทำให้ผู้ที่สักมีที่พึ่ง รู้สึกปลอดภัยและได้รับโชคลาภจากสิ่งที่ทำและสุดท้ายคุณค่าของการสักคือเพื่อทำให้รู้สึกเป็นพวกเดียวกันซึ่งเป็นการใช้รอยสักเป็นสื่อเพื่อสร้างพื้นที่ในการแสดงตัวตนในสังคมเฉพาะกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น

อภิปรายผล

"สื่อรอยสัก ส่งผ่านอัตลักษณ์จากตัวตนสู่สังคม"

จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มชายรักชายในจังหวัดเชียงรายมีการสื่อสารอัตลักษณ์ผ่านรอยสักรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งผ่านความหมายทางตรงและความหมายแฝง และการให้คุณค่าความหมายผ่านการตีความ โดยมุ่งหวังให้ผู้รับสาร โดยเฉพาะกลุ่มเดียวกันเข้าใจ และรับรู้ได้ถึงความรู้สึกนึกคิดที่อยากจะสื่อสาร ซึ่งบางความรู้สึกไม่อาจแทนด้วยวัจนภาษาได้ ทำให้งานวิจัยนี้เห็นคุณค่าความสำคัญของรอยสักที่ทำหน้าที่สื่อซึ่งเป็นทั้งเครื่องมือและถูกใช้เป็นเครื่องมือหรือช่องทางในการแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ที่ทำหน้าที่รองรับคู่ความสัมพันธ์ที่รับใช้ซึ่งกันและกันอยู่ ตามที่สไตร์เกอร์ และเบอร์ค (Stryker, 1968; Stryker & Burke, 2000 อ้างถึงใน เธียรชัย อิศรเดช, 2552) ได้กล่าวไว้เนื่องจากเอกลักษณ์

เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบทบาทหน้าที่ และพฤติกรรมอันเกิดจากบทบาทของบุคคล อัตลักษณ์มีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นปริมณฑลเชื่อมต่อระหว่างขั้วทั้งสอง ในด้านหนึ่ง อัตลักษณ์ คือ ความเป็นปัจเจกที่เชื่อมต่อ และสัมพันธ์กับสังคมนั่นเอง (อภิญญา เฟื่องฟูสกุล : 2546, 1-5) ดังนั้นรอยสักจึงได้ทำหน้าที่ในการสื่อสารอัตลักษณ์ทั้งอัตลักษณ์ระดับปัจเจก (Individual Identity) และอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่ม (Collective Identity) นอกจากนั้นตามที่ Jenkins ชี้ให้เห็นว่า อัตลักษณ์มิใช่เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวของมันเอง หรือ กำเนิดขึ้นมาพร้อมคน หรือ สิ่งของ แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาและมีลักษณะความเป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจากการวิจัยนี้ก็พบว่ารอยสักอาจมีการปรับเปลี่ยนแต่ยังคงสื่อความหมายที่กลุ่มชายรักชายในจังหวัดเชียงรายเข้าใจร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ Berger and Luckmann (1967, 173) ใน ประสิทธิ์ ลีปรีชา (2547, 33) ที่ว่า อัตลักษณ์ถูกสร้างขึ้นโดยกระบวนการทางสังคม ครั้นเมื่อตกผลึกแล้วอาจมีความคงที่ปรับเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นหลักกล่าว โดยมีกระบวนการทางสังคมในการสร้างและสืบทอดอัตลักษณ์ ด้วยเหตุที่อัตลักษณ์เป็นลักษณะของตัวตนของกลุ่มคน ซึ่งแสดงออกให้คนกลุ่มอื่นได้รับรู้ ดังนั้นการสื่อสารจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการบอกเล่าและต่อรองให้อัตลักษณ์นั้น ๆ แสดงออกและดำรงอยู่

"สื่อสารผ่านรอยสัก..สื่อสารความหมายและคุณค่าแห่งความเข้าใจ"

จากการศึกษาพบว่าความหมายตรงผ่านรอยสัก คือ กลุ่มชายรักชาย สื่อสารผ่านการสักโดยสื่อความหมายทางตรงด้านความสวยงามมากที่สุด เพื่อการดึงดูดจากกลุ่มชายรักชายด้วยกันและสร้างความมั่นใจให้กับผู้สักผ่านความหมายแฝง สอดคล้องกับ สุธิดา แซ่อึ้ง (2558) ทำการวิจัยเรื่อง การสื่อสารความหมายผ่านรอยสักของวัยรุ่นไทย พบว่า ผลการวิจัยพบว่า ด้านความหมายในการสื่อสารผ่านรอยสัก การสักสามารถแสดงออกถึงตัวตน อาชีพ และกลุ่มในสังคม โดยวัยรุ่นไทยคนหนึ่งอาจสักรอยสักที่มี ความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย เช่น ความเป็นตนเอง การเตือนใจตนเอง ความชอบของตนเอง ความทรงจำ การให้รางวัลกับตนเอง การให้กำลังใจตนเอง และการแสดงถึงความรัก โดยการให้ความหมายของรอยสักจะแตกต่างกันไปตามความชอบ ลักษณะการดำเนินชีวิต และประสบการณ์ ต่าง ๆ ที่ผ่านมาของตนเองด้านคุณค่าที่แสดงผ่านรอยสักในกลุ่มชายรักชาย คือ กลุ่มชายรักชาย ให้รอยสักสื่อความหมายเชิงคุณค่าด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ ดึงดูดทางเพศ สักเพื่อให้คุณค่าด้านการเตือนสติ ทำให้มีสติ สักเพื่อให้คุณค่าทางจิตใจ ทำให้ผู้ที่สักมีที่พึ่ง รู้สึกปลอดภัยและได้รับโชคลาภจากสิ่งที่ทำและสุดท้ายคุณค่าของการสัก

คือ เพื่อทำให้รู้สึกเป็นพวกเดียวกันสอดคล้องกับการศึกษาของ นริสา วงศ์พนารักษ และจิระภา ศิริวัฒนเมธานนท์ (2555) เรื่อง การรับรู้เพศวิถีรักเพศเดียวกันของวัยรุ่นชาย พบว่า พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นชายรักเพศเดียวกัน มีความสนใจและดึงดูดใจทางเพศกับเพศเดียวกัน ซึ่งความชอบที่คล้ายกัน พฤติกรรมบางอย่างที่คล้ายกัน เช่น รอยสัก จะทำให้มีความเข้าใจกันและเปิดใจคุยกันได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยทำให้เข้าใจอัตลักษณ์และตัวตนของกลุ่มชายรักชายของจังหวัดเชียงรายมากขึ้น ทำให้เกิดการยอมรับและเห็นคุณค่าทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและสังคมมากยิ่งขึ้น ทำให้การดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมมีความอบอุ่นและแน่นแฟ้นขึ้น

2. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการสื่อสารการตลาดของธุรกิจการสักเพื่อให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

กาญจนา แก้วเทพ. (2543). *ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิสันเพรส โปรดักส์จำกัด.

กาญจนา แก้วเทพ. (2557). *ปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร*. ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ไชยศิริ บุญยกุลศรีรุ่ง. (2553). *เพศสภาพและเพศวิถีชายรักชายในภาพยนตร์ไทย*. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไชโย นิธิอุบัต. (2558). *พฤติกรรมทางสังคมกับสุขภาพจิตของวัยรุ่นชายรักชาย*. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ทิพานันท์ สุขุมาล. (2558). *การแสวงหาข้อมูล แรงจูงใจ ทัศนคติ และพฤติกรรมการเลือกซื้อเสื้อผ้าของหญิงรักหญิง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทิดเกียรติภณช์ แสงมณีจีรนันเดชา. (2562). *ความเสมอภาคของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศต่อการสมรสและรับรองบุตร ในประเทศไทย: ในมุมมองของนักวิชาการและนักเคลื่อนไหวทางสังคม*. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรังสิต.

เธียรชัย อิศรเดช. (2552). *อัตลักษณ์กับสื่อ: ตัวตนการสื่อสาร*. นิเทศศาสตรปริทัศน์. 13(1). มหาวิทยาลัยรังสิต.

นพพร ประชากุล. (2552). *ยอกอักษร ย้อนความคิด*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.

นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. (2556). *เพศหลากหลายเฉดสี*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร (องค์การ มหาชน).

นริสา วงศ์พนารักษ และจิระภา ศิริวัฒนเมธานนท์. (2555). *การรับรู้เพศวิถีรักเพศเดียวกันของวัยรุ่นชาย*. วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 30(3) : กรกฎาคม - กันยายน 2555.

นุชนาฎ เชียงชัย. (2558). *การใช้อัตลักษณ์เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นุชเนตร กาฬสมุทร์ และพิทักษ์ ศิริวงศ. (2560). *กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มชายรักชาย: กรณีศึกษานักศึกษาสาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว*. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.

ปัณณิกา จันทรปรรณิก. (2550). *การสื่อสารเพื่อการเปิดเผยตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภัทรพล ภูริดงค์กุล. (2553). ผู้หญิงกับการสักยันต์: กระแสแฟชั่นหรือการพยายามสร้างอัตลักษณ์. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รัฐธรรม งอสอน. (2559). *การวิเคราะห์การสร้างอัตลักษณ์เพื่อแสดงออกถึงตัวตนในพื้นที่สาธารณะ กรณีศึกษา แฟชั่นรอยสักในบริบทของสังคมไทย.* (ปริญญาศิลปศาตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ระเบียบการทั่วไปและวิธีการสมัครสอบนักเรียนเตรียมทหาร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2563). https://main.nine100.com.เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2563

วรางคณา สุขม่วง. (2560). *ภาพสะท้อนคนรักเพศเดียวกันในสังคมผ่านภาพยนตร์ไทย.* (การค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

วราลักษณ์ ศรีกันทา, (2555). *การสื่อสารอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไทย.* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยเนชั่น.

วสิทธิ์ เส้งเลี่ยม, (2555). *สิทธิในการแต่งงานของคนรักเพศเดียวกันในประเทศไทย.* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมสุข หินวิมาน. (2557). *ทฤษฎีการสื่อสารกับโลกาภิวัตน์.* ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร.นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุขสันต์ กมลสันติโรจน์. (2548). *การสื่อสารและการรับรู้ความหมายของรอยสักในสังคมไทยปัจจุบัน.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธิดา แซ่อึ้ง. (2558). *การสื่อสารความหมายผ่านรอยสักของวัยรุ่นไทย.* มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สิรภพ แก้วมาก. (2558). *การสร้างตัวละครหลักและวิธีการเล่าเรื่องชายรักชายในสื่อบันเทิงไทย.* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อดิศร ทองรักษ์, (2549). *ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับอคติของวัยรุ่นต่อบุคคลรักเพศเดียวกันชายและหญิง.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิญญา เฟื่องฟูสกุล. (2543). *อัตลักษณ์ (Identity): การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด.* คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ.